

255 000 Kr. samt 106 000 Kr. i Stabiliseringslaan, tilsammen 361 000 Kr., altsaa det dobbelte af Formuestigningen i Tiden 1939—45. Den nye Ejer kan umuligt tilsvare dette. Indlæggelse af Elektricitet, der er ved at blive foretaget, koster 192 000 Kr., og nye Maskiner til et Beløb af 109 000 Kr. skal ogsaa betales — samt for at gøre Billedet færdigt, en Istandsættelse af Kostalden, der vil koste 34 000—35 000 Kr., er ogsaa aldeles paakrævet, det vil sige Udgifter til i alt 336 000 Kr. — og der kræves 361 000 Kr. i Afgift plus Laan. Formuestigningen var som nævnt 133 000 Kr.

En anden (jysk Landmand), der i Krigens Aar har opsparet i alt 50 000 Kr. af en Indtægt paa gennemsnitlig 17 000 Kr. aarligt, skal nu som Følge af Konjunktur-stigningen paa Besætning m. v. samt ved Ejendomsskyldforhøjelsen erlægge en Eengangsskat paa 97 000 Kr. Han har i Virkeligheden ikke nævneværdigt flere Aktiver end før Krigen, men skal aflevere ca. det dobbelte af Opsparing; han skriver: „Jeg har altid troet, at Sparsommelighed, Nøjsomhed og Arbejdsomhed var samfundsgavnlige Egenskaber, nu ser jeg, at de skal straffes mindst lige saa haardt som Værnemageri og Skattesnyderi . . . det er et Slag mod min Retsfølelse; jeg maa sælge Gaarden og frasige mig mine offentlige Hverv.“

En tredje (ung lollandsk Foregangsmand), der den 1. Juli 1938 ved Fad rens Død overtog Gaarden og i disse Aar har svaret 80 000—100 000 Kr. i Skat om Aaret, er nu som Følge af en Basisformue paa 15 000 Kr., Ejendomsskyldforhøjelse og Skat-teværdistigning paa Besætning m. v. pligtig efter de foreslaaede Regler at udrede 200 000 Kr. i Formuestigningsafgift og 113 000 Kr. i Stabiliseringslaan. Han skriver, at hvis han ikke kan faa nogen Dispensation, f. Eks. ved at bruge et andet Aar som Basis, kan han kun fortsætte, dersom han kan laane til Afgiften plus Stabiliseringslaan, og han kan ikke forstaa, at dette vil mindske de ledige Penge.

Et fjerde Eksempel viser det typiske ved de Tilfælde, hvor Overdragelsen af et større Landbrug har fundet Sted i Stigningsperioden og medførende, at Maksimumsstigningen paa 20 pCt. af Ejendomsskylden ikke gælder. Den reelle Slutformue er 94 058 Kr., og der skal udredes i Afgift plus Laan 93 000 Kr. mod dog kun 63 000 Kr., ifald Maksimumsstigningen kom til at gælde for alle — og denne minimale Indrømmelse vil man dog formentlig ikke nægte de paagældende.

Men det vil ikke rette den urimelige Fordring, det er at opkræve Ejendoms-skyldforhøjelsen hos Skødehaveren, uanset om han er Bruger eller ikke — og i sidste Tilfælde ingen eller kun ubetydelig Formuestigning har haft. En lang Række Eks-empler kunde anføres. Paa X.-Gaard har Tvangshugsten bevirket en beskeden Formuestigning, og hertil kommer 21 pCt.s Forhøjelse af Ejendomsskylden — et aldeles urimeligt Forhold: Skovene forhugget, men til Trods herfor er Ejendoms-skylden sat op, og Stigningsbeløbet kræves nu indbetalt. Afgift plus Laan vil udgøre 98 747 Kr., og „da jeg,“ skriver han, „foruden faste Laan tillige har Banklaan samt Gæld for Kunstgødning m. v., er vor eneste Udvej at sælge Besætningen, som nu var oparbejdet gennem mange Aar.“

Paa Y.-Gods har der været en Formuestigning paa 162 722 Kr. som Følge væsentlig af Besætningens Værdiopskrivning, og da Formuen var ca. 2,8 Mill. Kr., er Formuestigningsafgiften (kun) 24 408 Kr., men Bidraget til Stabiliseringslaanet er 687 040 Kr., og Ejeren skriver: „Da jeg tværtimod at have ledige Penge staaar over for større Reparations- og Investeringsomkostninger, som er blevet udskudt under Krigen, vil et saa voldsomt Indgreb i Formuen som Stabiliseringslaanet umulig-gøre de til Driftens Intensivering paatænkte Arbejder.“

Paa Z.-Gaard er den afgiftspligtige Stigning 280 000 Kr., heraf de 190 000 Kr. fra Ejendomsskyldforhøjelsen. Afgiften plus Laan kan afvikles med 195 000 Kr. — „og muligvis kan jeg laane Beløbet, men jeg har ingen Penge selv.“

Saaledes kunde fortsættes med Eksempler, der viser, at *den reelle Formue-stigning beslaglægges med ca. det dobbelte Beløb*; i absolutte Tal er Summerne af samme Størrelsesorden som den Kapital, der normalt skulde præsteres for at købe de paagældende Gaarde! Vi tror ikke, at dette har været Regeringens Hensigt, hvorfor vi ogsaa har det Haab, at Udvalgets Undersøgelser vil resultere i modificerede Regler for Landbrugets Vedkommende, saaledes at Formuestigningsafgiften og Stabiliseringslaanet ikke skal kunne gaa dybere, end at der levnes Brugeren den fornødne Driftskapital, eller — som den yderste Grænse for Kravene — at disses Fyldestgørelse ikke i noget Tilfælde skal kunne overstige de resterende Laanemulig-heder i det paagældende Landbrug.